

شیعہ ما

دستور العمل سلو کی امام صادق الثانی
به عبدالله بن حباب

سید حمید رضا اصفا

جعفر بن محمد(ع)، امام ششم، ۸۳-۱۴۸ ق.

شیعه‌ی ما / [امام صادق(ع)، ترجمه] سید حمید رضا اصفاء- اصفهان:

لب‌المیزان، ۱۳۹۱.

۶۴ ص. ۱۷۰۱۲ س م.

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۰۹-۴۴-۴

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱- جعفر بن محمد(ع). ۲- امام ششم، ۸۳-۱۴۸ ق. - کلمات قصار.

اصفا، سید حمید رضا، ۱۳۴۳ - ، گرد آورنده.

۲۹۷/۹۵۵۳

BP ۴۵/۳/ج۷-۹ ۱۳۹۱

۲۹۰۳۵۷۵

کتابخانه ملی ایران

شیعه‌ی ما

سید حمید رضا اصفاء

نوبت چاپ: پنجم

چاپ: شهریار

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳

لیتوگرافی: شکبیا

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

حروف‌چین: گروه فرهنگی المیزان

ویراستار: گروه فرهنگی المیزان

صحافی: سپاهان

کلیه حقوق برای گروه المیزان محفوظ است

مراکز پخش:

تلفن: ۰۳۱۱-۷۸۵۴۸۱۴

۱- گروه فرهنگی المیزان

همراه: ۰۹۱۳۸۰۳۷۹۶۴

۲- دفتر انتشارات لب‌المیزان

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سفارش امام صادق علیه السلام به عبدالله بن جنذب در بردارنده‌ی حکمت‌های بسیاری است و راه و رسم زندگی را به همه‌ی کسانی که خواهان سعادت دنیوی و اخروی هستند، می‌آموزد. امام صادق علیه السلام در این رهنمود به آسیب‌شناسی اجتماعی نیز می‌پردازد و هنجارها و ناهنجارها را معرفی می‌کنند. نوشتار حاضر ترجمه و شرحی مختصر بر سخنان امام صادق علیه السلام می‌باشد.

عبدالله بن جنذب از علمای بزرگ شیعه و راویان پارسا و مورد اطمینان در سده‌ی دوم هجری و از یاران امام صادق، امام کاظم و

امام رضا علیه السلام است. وی نزد ائمه علیهم السلام مقام و منزلت رفیعی داشته و به جهت شخصیت ولایی که در او بوده و آمادگی روحی لازم جهت درک مطالب، حضرت صادق علیه السلام موضوعات بسیار ارزشمندی را در اختیار او قرار داده‌اند که می‌تواند دستورالعمل کاملی جهت سیر و سلوک طالبان حقیقت باشد.

عشق و ارادت خالصانه‌ی عبدالله بن جنذب به اهل بیت علیهم السلام و تلاش فراوان او برای ترویج فرهنگ شیعی سبب شده است که نام او در بین صلحا راوی حدیث جاودانه بماند. روایت‌های فراوان او گواه بر این است که وی در نقل و حفظ احادیث ائمه علیهم السلام نقش عمده‌ای داشته است.

سند روایتی که در این کتاب مورد بحث است در کتاب «تحف العقول»، اثر دانشمند وارسته‌ی شیعه، فقیه و محدث بزرگ، «ابومحمد حسن بن علی بن حسین بن شعبه‌ی حرانی» است، که در قرن چهارم هجری و معاصر شیخ صدوق (متوفای ۳۱۸ ه. ق.) می‌زیست. او استاد شیخ مفید (متوفای ۴۱۳ ه. ق.) بود.

عبدالله بن جنذب نزد عالمان رجال، شخصیتی ستودنی دارد. علامه مجلسی «رحمه الله علیه» نیز در کتاب ارزشمند بحار الأنوار، متن کامل

سفارش‌های امام صادق علیه السلام به عبدالله بن جندب را به نقل از تحف العقول، با تفاوت‌های بسیار اندک آورده است.

از ابراهیم بن هاشم روایت شده که گفت: سالی در صحرا و موقف عرفات، عبدالله بن جندب را دیدم و متوجه شدم که حال هیچ کس در آن موقف از او بهتر نبود. او پیوسته دستانش را به سوی آسمان بلند کرده بود و اشک از دیدگانش جاری بود و حتی از روی صورتش بر زمین می‌ریخت. از این رو هنگامی که مردم از آن جا متفرق شدند، نزد او رفتم و گفتم: همانا که وقوف هیچ کس را بهتر از وقوف تو ندیدم عبدالله گفت: به خدا سوگند! دعایی نکردم، مگر برای برادران مؤمن خود. زیرا زمانی از حضرت موسی کاظم علیه السلام شنیدم که فرمودند: هر کس برای برادر مؤمن خود در نبودش دعا نماید، از عرش ندا می‌رسد، صد هزار برابر آن دعا برای تو باد.

نام عبدالله بن جندب در بسیاری از روایات معتبر و ارزشمند فقهی، اخلاقی و اعتقادی به چشم می‌خورد. زیرا همان گونه که بیان شد، او وکیل و باب علوم ائمه علیهم السلام بوده و مدت زیادی را در جوار آنان به فیض علمی و معرفتی رسیده است.

شیخ کثی روایت کرده که حضرت ابوالحسن علیه السلام قسم خورد که از او راضی است و همچنین پیغمبر صلی الله علیه و آله و خداوند تعالی از او راضی اند و نیز حضرت فرمودند: عبدالله بن جندب از محبتین است، یعنی از کسانی که حق تعالی در حق ایشان فرموده: «وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ»^۱ و بشارت بده فروتنان و متواضعان را که در درگاه ما آرمیده و مطمئن اند آنان که چون نزد ایشان ذکر خدا شود، دل‌های ایشان از هیبت جلال ربانی و طلوع انوار عظمت سبحانی بترسد و با هر گاه به عذاب و عقاب الهی تخویف کرده شوند، دل‌های ایشان خائف و هراسان شود.

در توصیه‌های امام صادق علیه السلام به عبدالله بن جندب به‌طور عمده به روحیات و صفاتی اشاره می‌شود که یک مؤمن واقعی و یک شیعه‌ی ناب نیاز دارد و اوصافی را که اولیاء خدا و یاران واقعی اهل‌البیت علیهم السلام باید داشته باشند به ما می‌شناسانند.

همان‌گونه که قرآن «تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ» است و نازل شده از طرف پروردگار عالمیان می‌باشد و «لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ» و جز مطهرون امکان دست‌یابی به اصل آن را ندارند، احادیث اهل‌البیت

عصمت و طهارت عليه السلام نیز از مقامی صادر شده که هر کس امکان ورود به آن حریم را ندارد و کسانی که دست‌اندرکار ترجمه‌ی سخن معصوم هستند بیش از این نمی‌توانند اذعان کنند که ما فقط همین معنا را از این الفاظ فهمیده‌ایم، و ای بسا که این سخنان آسمانی چهره‌های دیگری از نظر ظاهری داشته باشند که به ذهن مترجم خطور نکرده است. به همین خاطر ادعای ما این نیست که ترجمه‌ی بدون نقص و کاملی را ارائه داده‌ایم؛ همین قدر امیدواریم همان‌گونه که آن بزرگواران می‌توانند عنایت خاص خود را نصیب شخصیتی مانند عبدالله بن جنید کنند تا در برابرشان زانو بزند و از چشمه‌ی سرشار حقایقی که در نزد خود دارند او را بهره‌مند کنند، عنایتی را هم شامل حال ما کنند تا فقط در برگردان سخن ایشان به فارسی به بیراهه نرویم و در حدّ وسع خویش این امانت را به دیگران منتقل کنیم.

لازم به ذکر است که قبلاً این کتاب به صورت متن و ترجمه در سال ۱۳۸۳ به چاپ رسید و در همین جا از آقای سید حمید رضا اصفا مترجم محترم، نهایت تشکر را به عمل می‌آوریم. لکن آنچه در چاپ جدید به کتاب اضافه شده شرح بسیار مختصر از استاد

گرائقدر آقای اصغر طاهرزاده است که در ذیل ترجمه هر بخش از حدیث مرقوم فرموده اند، به امید آن که ان شاء الله تذکری باشد تا خوانندگان محترم هرچه بیشتر متوجه متن روایت شوند.

گروه فرهنگی المیزان